

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS

HT Kari Puustin toiminta Asunto Oy Helsinginkatu 17:n tilintarkastuksessa

Tilintarkastuslautakunnan päätös 7.12.2022
Päätöksen diaarinumero: PRH/158/10000/2022

Asian vireilletulo

Patentti- ja rekisterihallituksen (PRH) tilintarkastusvalvonta on tuonut tutkinta-asian tilintarkastuslautakunnan käsiteltäväksi sen vuoksi, että vuonna 2021 suoritetussa laaduntarkastuksessa on havaittu HT Kari Puustin toimintaan liittyviä puutteita Asunto Oy Helsinginkatu 17:n tilikauden 1.1.-31.12.2019 tilintarkastuksessa. Puusti on antanut tilintarkastuksesta 15.6.2020 päivätyn vakioimuotoisen tilintarkastuskertomuksen.

Puustin kuuleminen

Kari Puustille on hallintolain mukaisesti varattu tilaisuus tulla kuulluksi tutkinta-asiassa. Hän on 31.10.2022 toimittanut PRH:lle asian johdosta kirjallisen lausuman, joka on liitetty tilintarkastuslautakunnan käsittelyaineistoon. Lausumassaan hän on luvannut kehittää tilintarkastustoimintaansa laaduntarkastuksessa saadun palautteen perusteella.

Puustia on kuultu myös laaduntarkastuksen suorittamisen yhteydessä. Tilintarkastuslautakunta on ottanut nyt käsiteltävänä olevan tutkinta-asian käsittelyssä huomioon Puustin aikaisemmin PRH:n tilintarkastusvalvonnalle esittämät seikat.

Muu aineisto

PRH:n tilintarkastusvalvonta on esittänyt tilintarkastuslautakunnalle tilintarkastusvalvonnan suorittamassa laaduntarkastuksessa käytetyn keskeisen aineiston.

Uusintatarkastus

Puustin laaduntarkastuksessa vuonna 2021 on ollut kysymys uusintatarkastuksesta, jolla on jatkettu aikaisemmin vuonna 2017 aloitettua laaduntarkastusta. Laaduntarkastuksen kohteena vuonna 2021 on ollut eri tilintarkastustoimeksianto kuin vuonna 2017.

Ratkaisu

Tilintarkastuslautakunta antaa HT Kari Puustille varoituksen.

Perustelut

Tilintarkastaja on toiminnassaan velvollinen noudattamaan ammattieettisiä periaatteita (TTL 4 luvun 1 §) ja hyvää tilintarkastustapaa (TTL 4 luvun 3 §). TTL 4 luvun 12 §:n mukaan tilintarkastajan on järjestettävä toimintansa hyvän tilintarkastustavan mukaisesti toiminnan laajuus ja monimutkaisuus huomioon ottaen sekä kirjattava toimintatavat tämän varmistamiseksi. Toimintatapojen tulee sisältää riittävät periaatteet muun muassa riskienhallinnasta, sisäisestä vuosittain arvioitavasta laadunvalvonnasta ja toimeksiantoja koskevan aineiston toimeksiantokohtaisesta dokumentoinnista.

Tilintarkastuslautakunnan arvio Puustin toiminnasta

Tilintarkastuskertomuksen virheellisyydet

Tilintarkastuskertomuksessa ei ole annettu tilintarkastuslain (TTL) 3 luvun 5 §:n 2 momentin edellyttämiä lausuntoja siitä, onko toimintakertomus laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti ja ovatko tilikauden toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot yhdenmukaisia.

Tilintarkastuskertomuksessa ei ole todettu, onko tilintarkastaja tilintarkastuksen yhteydessä saamiensa tietojen perusteella havainnut olennaisia virheellisyyksiä toimintakertomuksessa (TTL 3:5.4).

Tilintarkastuskertomuksessa on todettu, että tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen, taseen, tuloslaskelman ja liitetiedot, vaikka kirjanpitolain 3 luvun 1 §:n (1620/2015, tullut voimaan 1.1.2016) mukaan toimintakertomus ei ole sitä aiemmasta sääntelystä poiketen enää osa tilinpäätöstä.

Tilintarkastusevidenssin hankkiminen ja dokumentointi

Tilintarkastajalla ei ole lain edellyttämää laadunvalvontajärjestelmää tai ainakaan sen kuvausta ei ole esitetty tilintarkastusvalvonnalle. Toimeksiantokirjettä ei ole laadittu. Tilintarkastaja on hankkinut johdon vahvistusilmoituskirjeen tilintarkastuskertomuksen antamisen jälkeen. Tilintarkastusdokumentaatiosta ei ilmene, miten tilintarkastaja on ennen tilintarkastuskertomuksen antamista varmistunut siitä, onko johto täyttänyt vahvistusilmoituskirjeen mukaiset velvollisuutensa. Lisäksi dokumentaatiosta ei ilmene, miten tilintarkastaja on arvioinut johdon vahvistusilmoituskirjeen puuttumisen vaikutusta tilintarkastustoimenpiteisiin ja raportointiin. Jälkikäteen saatu johdon vahvistusilmoituskirje on sisällöltään puutteellinen.

Tilintarkastaja ei ole suorittanut pääkirjanpitoventien ja muiden oikaisujen tarkastusta tai ainakaan työ ei ole todennettavissa. Tilintarkastajan dokumentaation perusteella ei pystytä todentamaan eikä arvioimaan tilintarkastajan suorittamia toimenpiteitä pääkirjanpitoventien ja muiden oikaisujen tarkastamiseksi eikä niistä tehtyjä johtopäätöksiä.

Tilinpäätöksen täsmäyttäminen sen perustana olevaan kirjanpitoaineistoon ja vertailutietojen tarkastaminen eivät ole kaikilta osin todennettavissa. Dokumentaation perusteella ei pystytä todentamaan, onko tilintarkastaja täsmäyttänyt tilinpäätöksessä esitetyt luvut kirjanpitoon ja onko hän tarkastanut vertailutietoja.

Yhteenveto

Puusti on toiminut TTL 4 luvun 3 §:n edellyttämän hyvän tilintarkastustavan vastaisesti, koska hän on antanut vakiomuotoisen tilintarkastuskertomuksen, vaikka riittävän tilintarkastusevidenssin hankkimisessa sekä suoritettujen tarkastustoimenpiteiden ja tarkastushavaintojen dokumentoinnissa on tullut esille useita puutteita. Puustin antama tilintarkastuskertomus on sisällöltään TTL 3 luvun 5 §:n vastainen ja siten virheellinen.

Seuraamuksen määräämisessä huomioon otettavat seikat

TTL 10 luvun 1 §:n mukaan huomautus on riittävä seuraamus, jos tilintarkastajan moitittava menettely on vähäinen, siihen liittyy lieventäviä asianhaaroja tai se on taloudellisesti vähämerkityksellinen. Jos edellä tarkoitettu menettely on sellainen, että huomautusta ei pidetä riittävänä seuraamuksena, tilintarkastuslautakunnan tulee antaa tilintarkastajalle varoitus. Lain 10 luvun 7 §:n mukaan seuraamuksesta päätettäessä on otettava huomioon kaikki asiaankuuluvat seikat.

Tilintarkastuslautakunta toteaa, että tilintarkastuskertomuksella on keskeinen merkitys yhtiön osakkeenomistajien ja sidosryhmien tiedonsaannin kannalta. Puustin tilintarkastuskertomusta koskevaa laiminlyöntiä ei voida pitää vähäisenä eikä siihen liity lieventäviä asianhaaroja. Tilintarkastuslautakunnan valvontakäytännössä tilintarkastuskertomuksessa havaittuihin puutteisiin on yleensä suhtauduttu ankarasti. Myös muut edellä mainitut puutteet Puustin suorittamissa tilintarkastustoimenpiteissä sekä niiden dokumentoinnissa antavat aihetta kritiikkiin. Mahdollisen haitan tai vahingon määrää tilintarkastuslautakunnan ei ole mahdollista arvioida. Vaikka Puusti on toimittanut häneltä pyydyt selvitykset yhteistyökykyä osoittaen eikä hänellä ole tilintarkastajarekisteriin merkittyjä aiempia seuraamuksia, tilintarkastuslautakunta katsoo, että hänelle on annettava varoitus.

Sovelletut säännökset

Tilintarkastuslaki (1141/2015) 1 luku 1 §, 4 luku 1, 3 ja 12 §, 7 luku 2 ja 5 §, 10 luku 1 ja 7 §

Valitusoikeus

Kari Puustilla on oikeus valittaa tästä päätöksestä Helsingin hallinto-oikeuteen.

Asian ratkaisseet tilintarkastuslautakunnan jäsenet

Pekka Pajamo (puheenjohtaja), Jussi Heiskanen (varapuheenjohtaja), Ari Ahti, Mari Arala, Antti Fredriksson, Lasse Niemi, Riikka Rannikko, Anders Tallberg ja Tiina Toi-vonen

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS

Tilintarkastuslautakunta

Pekka Pajamo

Tilintarkastuslautakunnan puheenjohtaja

Pekka Virtamo

Esittelijä

Tilintarkastusvalvonta

Liite

Valitusosoitus